

Szerkesztési iroda:

Főiac, Csulak-féle ház,
hová a lap szellemi részét
illető közlemények
küldendők.

Kiadó hivatal:

Polták Mór könyvnyomdája,
hová a hirdetések és
előfizetési pénzek
bérmintesen intézendők.

NEMERE.

Politikai, társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági lap.

A háromszéki „Háziipar-egylet” és a „sepsi-szentgyörgyi önkényes tűzoltó-egylet” hivatalos közlönye.

Megjelenik ezen lap hetenkint kétszer:
esztörtökön és vasárnap.

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordva, vagy
vidékre postán küldve

Egész évre . . . 6 frt — kr.

Fél évre . . . 3 frt — kr.

Negyedévre . . . 1 frt 50 kr.

Hirdetmények díja:

3 hasábos petit-sorért, vagy,
annak helyéért 6 kr.

Bélyegdíj külön 30 kr.

Nyiltter sora 15 kr.

Philippovics báró lemondása.

Philippovics báró, az okkupáló hadsereg főparancsnoka — mint egy alábbi nagyérdemű közlésünkből kitetszik — ez állásától való felmentését és Prágába visszahelyezését kéri a Felségtől, mert a feladatot, mely e'bebe tüzelt, megoldottnak tekinti s a főparancsnokság feloszlásával elégségesnek tartja a területi parancsnokságok mintájára egy kevésbé költséges katonai hatóság felállítását. Philippovics báró javaslatai e'őre láthatólag el fognak fogadtatni s így rövid időn tisztában leszünk a megszállás jövő költségeit illetőleg.

Ere nézve az „E” értesült helyről a következő sorokat közli:

A két okkupált tartomány katonai és politikai helyzete mérvadó volt és marad azon folytonos törekvés megvalósítására, katonai tekintetben minden olyennél intézkedést javaslatba hozni és keresztülvinni, mely a pénzügyi terhek megkönnyítését célozza, a nélkül, hogy valamely állami érdek kockáztatna

Az összes megszállott területen a fegyveres ellenállás legyőzése után a helyzet általában úgy alakult, hogy minden elkerülhetlenül nem szükséges parancsnokságok, törzskarok és hadi testek nagyobb mérvű demobilizációjához és feloszlásához hozzá lehetett fogni.

Igazság szerint be kell vallani, hogy a megszálló hadsereg főparancsnokánál ezen megtakarítási törekvés mindig készséges előzékenységgel találkozott

A saját megfigyelésből eredt azon meggyőződés, hogy a normális és békés viszonyok Boszniában és Hercegovinában remélhetőleg állandók lesznek, — a mint megbízható részről hallatszik, báró Philippovics tábornagynot arra bírta, hogy előbb mintsem várták, az eredetileg elébe tűzött feladatot megoldottnak jelentse és azon kérelmet csatolja hozzá, hogy a számára a Felsége különös kegyelméből fenntartott főparancsnoki állásra már most visszatérhessen

A tábornagyon azon nézetben van, hogy a hadsereg-parancsnokság minden hozzátartozó apparattal együtt veszedly nélkül felszámolható, s annak helyébe az otthon fennálló területi parancsnokságok mintájára egy kevésbé költséges katonai hatóság lenne felállítandó és szintén takarékosági szempontokból a hadsereg főparancsnoksága is egyszerűbb közeg által helyettesíthető és lenne helyettesítendő.

Ekép hangzik a tábornagyon előterjesztése, mely még a javaslat stádiumában van s — ezen túl az érintett ügy még nem is fejeződött

Miután azonban itt nem jelentőségteljes rendszerváltozásról, hanem egyszerű takarékosági rendszabályokról és személyi kérdéssről van szó, — a mely az ottan fennálló viszonyokban általános megelégedésre találhatja megfelelő megoldását, a hadügyi kormányzat nem sokára behatolag fog az okkupáló hadsereg eddigi főparancsnokának e javaslatával foglalkozhatni s nem kételkedünk, hogy ez ügy csakhamar oly elintéztet nyerend, mely ugy a pénzügyi kormányzat, mint báró Philippovics óhajával találkozni fog

* A hivatalos lap 1-iki száma a következő kir. rendeletet teszi közzé: A folyó 1878. évi augusztus hó 23-án 1504/M. E. sz. a kibocsátott kir. rendelet, melylyel az 1868. XLII. t. c. 3. §-za értelmében kivétlesen megengedett, hogy a 83-ik magyar honvéd gyalogság dandár egyes csapatai a határok mellett biztonsági szolgálat teljesítése közben szükség esetében ideiglenesen a magyar szent korona országainak határain kívül is alkalmazzanak, ezennel hatályon kívül helyezettük. Ezen rendelet azonnal hatályba lép. Végrehajtásával magyar honvédelemügyi miniszteremet bízom meg.

Kelt Gödöllőn, 1878. okt. 31.

Ferenc József, s. i.

* A m. k. igazságügyminiszter, f. évi 21.004 sz. alatt, a következő körrendeletet intézte valamennyi k. bírósághoz, kir. közjegyzői- és ügyvédi kamarához a kir. közjegyzők számának és székhelyeinek megállapításáról kiadott 4104/874. sz. miniszteri rendelet módosítása tárgyában:

A kir. közjegyzők számának és székhelyeinek megállapításának tárgyában az 1874. évi dec. hó 17-én 4264. sz. a. kiadott rendeletet, a kir. miniszteriumnak több kir. e. f. bíróság területkörének újabb meghatározása tárgyában f. évi március hó 1-én 5084. I. M. sz. alatt kiadott rendeletet folytán a következőleg módosítom:

1) a beszercei kir. közjegyző hatásköre a beszercei kir. járásbíró területére terjed;

2) a décsi kir. közjegyző hatáskörébe a décsi csáki-gorbói, nagysomkúti, bethleni és magyar-láposi kir. járásbírók, a szamosújvári kir. közjegyzőbe a szamosújvári és kékesi kir. járásbírók;

3) a bánffihunyadi kir. közjegyzőbe a bánffihunyadi és a hidalmasi, a Kolozsvártól székelő két kir. közjegyzőbe pedig a kolozsvári városi, a kolozsvár-vidéki, a mócsi és a tekei királyi járásbírók;

4) a marosvásárhelyi kir. közjegyzőbe a marosvásárhelyi, a m. bándi és a nyárad-szeredai kir. járásbírók;

5) a medgyesi kir. közjegyzőbe a medgyesi, az erzsébetvárosi a dícsőszentmártoni és a hosszúaszi kir. járásbírók;

6) a székelyudvarhelyi kir. közjegyzőbe a székelyudvarhelyi, a székelykeresztúri és az oklándi kir. járásbírók;

7) a sztyeggyői kir. közjegyzőbe a sztyeggyői és a n. ajtai kir. járásbírók.

Ezen rendelet folyó évi. november hó 15-ével lép hatályba.

A sepsi-szentgyörgyi mandatum ügyében lapunk egyik közelebbi száma foglalkozott volt a Jókai-fellejtését illető elhamarkodott hírekkel is. Ere nézve dr. Csiky Kálmán ur a következő sorokat küldte be hozzánk:

Tisztelt szerkesztő ur!

Az ön becses lapja mai napon hozzám érkezett 93. számának közleménye kését arra, hogy néhány sorból álló nyilatkozatom szíves közlésére tért kérlek. Ugy hiszem, hogy e nyilatkozattal tartozom azon igen tisztelt polgárnak, mely a lefolyt képviselőválasztási mozgalmak alatt önkéntes visszalépésem időpontjáig oly ritka egyetértéssel és lelkesítéssel karolta fel jelöltségem ügyét.

Midőn a fővárosi lapok a „P. Corr.” egy téves közleménye után azon hírt hozták, mely szerint „Tisza Kálmán a selmeci mandatumot fogja megtartani s ez esetben Sepsi-Sztgyörgyön Jókai Mór megválasztása bizonyos” — én csak mosolyogni tudtam e híren. — Nem mintha nagy irónk iránt nem viseltetném kellő tisztelettel s mintha fel nem tenném, hogy az ország ez vagy ama választó kerülete megtszítettetésnek ne tekinthetné, ha Jókai által repraesentáltatja magát a törvényhozó testületben: de mosolyognom kellett a kérdéses közlemény azon nagyképző arroganciáján vagy anticipálni akaró tendenciáján, mely bizonyosnak állít valamit a nélkül, hogy a körülményekről legkevésbé is értesülve volna. — Tudtam nagyon jól, hogy ha a miniszterelnök más választó kerületnek ad elsőbbséget: a sepsi-szentgyörgyi választóknak irántam annyi bensőséggel nyilvánított ragaszkodása nem vízbe írott betű, hanem márványba vésett szó.

Hogy e meggyőződés alapos volt: azt a „Nemere” előttem fekvő száma is bizonyítja, s én csak köszönettel tartozom, t. szerkesztő ur, az ön lapjának, mely bizonyára hű tolmácsa ama kitűnő polgárság érzelmeinek.

Egy kifejezés azonban nagyon megütötte e közleményben fülemet és ez az, a mi e sorok írására alkalmat ad. Említés van téve bizonyos mendemondákról, melyek a Jókai és Csiky közötti „kiegyezés”-ről szólnak indultak.

Az azóta lefolyt események ugyan magukban is alaposan bebizonyították e mendemondák légből kapott voltát. Szabad legyen azonban kijelentem, hogy előttem polgártársaimnak bizodalma és szeretetesoha semminemű alku vagy kiegyezés tárgyat nem képezte, nem képezheti és nem fogja képezni s becsületem bármint és bárhonnal eredő gyanúsításoknak föltöte áll. Polgártársaimnak bizodalma megszerezni, igazán megérdemlani s megőrizni: ez képezi diésvágyamat s azt semmiféle kegyért vagy előnyért nem cserélném be.

Hiszem, hogy Sepsi Szentgyörgy városának polgársága csak így ismer engem és irántam való bizalmát nem ingatta meg, de sőt talán erősítette azon elhatározásom, a mely szerint a szabadelvű párt és kormány főnöke előtt és a város magasabb érdekeinek tekintete előtt félrevonultam s azon dícső megtszítettetésről le tudtam mondani, melyet jövőnd szolgálataim értékebe vetett, oly nagyhitel ajánlott föl nekem egy derék városnak lelkes polgársága. Az én részemben csak áldozatról lehet szó; „kiegyezést” csak öntudatommal kíséreltem létrehozni. Ez sikerült.

Budapest, 1878. november 2.

Csiky Kálmán.

A demobilizált csapatok hazatérésének rendjéről írják Szerajevoból október 23-ról: Az okkupáló csapatok közül a hazavonulást Szerajevoból e hó 20-án kezdte meg a 7. Frigyes Károly porosz herceg huszár-ezred, mely az okkupáció előtt a vezérkarral Vukovárt (Szlavonia) állomásozott és melynek kiegészítő kerülete Pécssett van.

Ezután e hó 27-én első sorban a 6-ik sz. Tegetthoff-hadosztály indul, mely pedig e napon a 47. Hartung tartalék-ezred és a 7. Maroicsics tartalék-ezred fele hagyja el Szerajevót. Ezekkel megy a 6. hadosztály vezérkara is. November 7-én mindezek Bródába érkeznek. Innen a bródi hadparancsnokság utasításai szerint tovább vonulnak a hadkiegészítő kerületi állomásra és pedig a Hartung ezred Marburgba, — a Maroicsics-ezred Klagenfurtba.

Másod sorban a Maroicsics-ezred második része és a 27. sz. belga tartalék-ezred ugyanazon az uton, mint az előbbiek, Bródába mennek. Innen a Maroicsics-ezred Klagenfurtba, a belga ezred Grácbába indul. A kivonulás Szerajevoból október 28-án, a Bródába érkezés november 8-án lesz.

Harmad sorban a 38. sz. Mollináry gyalogezred és a 9. sz. vadászszázalój ugyanily rendben indulnak. Szerajevoból október 29-én vonulnak ki és november 9-én érkeznek Bródába. A Mollináry-ezred Püttel b. ezredes alatt nem megy vissza előbbi helyőrségére, hanem Bécsbe.

Negyed sorban az 52. sz. Ferenc Károly gyalogezred és a 27. sz. tábori vadászszázalój ugyanazon irányban indulnak. Szerajevoból október 30-án vonulnak ki és november 10-én érkeznek Bródába. A Ferenc Károly-ezred az okkupáció előtti helyőrségébe, Grácbába megy vissza.

A 20. Kaiffel gyalog hadosztály vezérkara és a harmadik és negyedik hadtestparancsnokságok vezérkara, melyeket feloszlattak, már megkezdtek a hazavonulást.

A hazavonuló többi csapatok egyenesen boszniai állomásaikról a hadtestparancsnokok által önállóan készített menettervek szerint vonulnak haza.

Mindjárt e csapatok hazavonulását követő napon az összes ezredes tartalékosait is hadkiegészítő kerületi állomásaikra indítják és ott szabad-ságra bocsátják.

Románia függetlenségét, mint a „Times” jelenti, Németország, Angolország és Franciaország mindaddig nem ismérték el — és ezt tenni nem is hajlandók mindaddig, míg Románia „azsidók egyenjogúságát törvény által nem biztosítja. Főleg a francia kormány, mint a vallási egyenjogúság buz-

gó szószólója, szigorúan ragaszkodik a kongresszus által szabott feltételekhez. Katargiu román ügyvivő újabban ismételtén érkezett Waddington külügyminiszterrel, de siker nélkül.

Az országházról.

A képviselőház nov. 1- és 2-án tartott ülése Szilágyi Dezső indítványával foglalkozott, melyet követett Molnár Aladár határozati javaslata a berlini szerződésnek az országház elé való terjesztése iránt.

Molnár Aladár rövid bevezetése után fel-
említi, hogy az 1867-iki kiegyezés alkalmával általános volt azon félelem, hogy a delegáció intézménye lassankint birodalmi központi parlamentté fogja magát kinőni, s hogy ez által az ország önállósága csorbulat szenvedend. Szólok felhőz, hogy az akkori ellenzék aggodalma túlzott volt; de alapos. Maga Deák Ferenc addigrekedett, hogy ezen intézmény úgy szerveztessék, mikép az ország jogai semmi tekintetben csorbulást ne szenvedjenek. Az akkori országgyűlés főtevékése odaírányult, hogy ezen intézmény központi birodalmi parlamentté ne nőhesse ki magát. Szólok három garantiát említi, melyek birtokában alapos félelemre nincs ok.

Felemlíti, hogy az első garancia azon körülményen alapszik, miszerint csak azon ügyek tartoznak a delegációk elé, melyekről a birodalom egyik felének országgyűlése sem intézkedhetik egyoldalul. Ilyenek a külügy, és a hadügy, de ez utóbbinak is nagyobb része mint pl. az üncönállás egyenesen az illető fél országgyűlése elé tartozik. Gondja volt a törvényhozásnak, hogy a közös ügyeknek ránk tartozó részére való befolyása megóvassék.

A második garantiát abban látja, hogy van miniszterelnökünk, s hogy a közhadügyminiszter nem követhet más politikát, mint a melyhez a magyar kormányelnök beleegyezését adja. A külügyek vezetőjének solidaritásban kell lenni a magyar premier-vel.

A delegációk előtt csak olyan kérdések tárgyalhatók melyekre nézve az egyik birodalmi fél országgyűlésében a többség biztosítva van. Ha tehát a delegációk tárgyalásainak a két országgyűlés többsége adja meg az irányt világos, hogy ez a körülmény is garantizozza törvényhozásunk jogkörének épségét.

A harmadik garancia azon viszonyon alapul, melyben a delegáció a magyarországi országgyűléshez áll. A delegáció nem önálló testület, hanem az országgyűlésnek időről-időre kiküldött tagjaiból áll. A delegáció tagjait a magyar országgyűlés csak egy ülésszakra, csak egy évre választja meg, nem 3 évre; mert 3 év alatt az országgyűlés felfogása, iránya, szellemé nagyot változhatik s a kiküldött tagok ezen különböző felfogásoknak nem lehetnek kifejezői.

A következő határozati javaslatot vagyok bátor a t. ház elé terjesztetni: A képviselőház hívja fel a kormányt, hogy a berlini szerződést a házzal haladéktalanul közölje. (Helyeslés balfelől).

Végül arra kér: szóló a házat, hogy ezt az ügyet ne pártügynek tekintse, hanem olyannak, mely a magyar országgyűlés egyik sarkalatos jogának megóvását célozza. Ha a ház e jogának megóvására nem törekszik, akkor ezután minden nemzetközi szerződés az országgyűlés meghallgatása nélkül fog megkötöttni. (Élénk helyeslés balfelől). Ezután

Horváth Gyula jegyző felolvassa a határozati javaslatot.

Tiszta Kálmán miniszterelnök: Tisztelt ház! (Halljuk! halljuk!) Molnár Aladár képviselő ur azt mondja, hogy akár elfogadja a tisztelt ház Szilágyi Dezső tegnapi javaslatát tárgyalásra, akár nem ő maga javaslatát tárgyalatni kéri. Nagyon természetesen, mert javaslata merőben különböző Szilágyiétól. Arra kérem a t. képviselő urat, önmagától egyezék bele, miszerint e javaslatot a t. ház ne ma tárgyalja. (Ellenmondások balfelől) Bármint magyarázzuk is törvényeinket a külügyek szempontjából, bizonyos, hogy e tekintetben a birodalom két felének teljesen egyet kell értenie, s így ezen ügy a delegációk elé utasítandó. Kérem azért a t. képviselő urat egyezék bele a határozati javaslat tárgyalásának elhalasztásába.

A t. képviselő ur azt gondolja, hogy a berlini szerződés felett a törvényhozás van hivatva határozni. Ez nemcsak alkotmányunk pontjainak értelmében nem lehetséges, de még ott is, hol dualizmusunk államszerkezetnek nyoma sincs, még ott is — mondom — a nemzetközi szerződések érvénye felett a parlament sohasem határozott. Utalok e tekintetben Angliára, hol az az elv uralkodik, hogy azon nemzetközi szerződések, miket az uralkodó vagy kormány köt, a parlament sem meg nem semmisítheti, sem nem határozhat felettük.

Azután a miniszterelnök bebizonyítja, hogy Molnár Aladár állítását az az érv, hogy a kereskedelmi szerződések az országgyűlés elé terjesztendők, nem hogy erősíti, hanem ellenkezőleg gyöngíti. A t. képviselő ur — folytatja a miniszterelnök — azt kérdezi: hát külügy-e ez? t. i. Bosznia és Hercegovina ideiglenes adminisztrációja. Engedje meg a t. képviselő ur, hogy a kérdést megfordítassam. Ha egy európai mandatum kapcsában történik valami, nincs ott viszony a más államokkal? nem léptünk e mi viszonyba Európa összes külhatalmaival?

Ismételtem kérésemet, (halljuk!) hogy a határozati javaslat feletti döntés napra elhalasztassék. Az a politikai irány, melyet a t. képviselő ur szeretne követve látni, nem a monarchia megszűrlésére, hanem tekintélyének s állami létének megrendítésére vezetne. Egyébiránt a külügyminiszter az illető helyen az arra hivatott testület előtt meg fogja adni a szükséges felvilágosításokat. A szükséges felvilágosításokat első sorban annak kell megadni, aki a külügyek vezetésével van megbízva. (Helyeslés jobb felől).

Az mondott e házbán tegnap, hogy az ország nyugtalan, mert nem nyerhet felvilágosítást a külügyi politika iránt. Én részéről ohajtom, hogy az ország az alkotmány értelmében e felvilágosításokat teljesen megnyerhesse; ennek kapcsában kérem tehát a t. házat, hogy a választókerületi vita megindítását s a delegációk összefovertelét ne méltóztassék akadályozni.

Én t. ház (Halljuk! halljuk!) teljes nyugalommal nézek a vita elé, mert meggyőződéseim szerint a kormány az alkotmány értelmében járt el. Mellesleg megjegyezve, ha Boszniát és Hercegovinát a viszonyok kényszerűsége folytán occupálnunk kellett, a kormánynak kötelessége is arról gondoskodni, hogy a megszállt hadsereg ellátása s egyéb elodázhatlan szükségletek — még póthitel árán is — hiányt ne szenvedjenek. Azután a választókerületek is akkor ejtették meg a választásokat, mikor Bosznia és Hercegovina occupációja javában folyt. (Felkiáltások a szélsőbalról! pénzzel! megvesztegetéssel!)

A mit én részéről tettem — végzé beszédét a miniszterelnök — azt legszentebb meggyőződéseim tudatában tettem, s meg vagyok győződve, hogy ha a ház többsége a kormány által követett politikát elítéli és, de szándékai tisztaságát nem fogja kétségbe vonni. (Élénk helyeslés s tetszésnyilvánítások a jobboldal részéről).

Tiszta J. a másnap folytatott ülésen Orbán Baláznak azon nyilatkozatát, hogy százezrek küldettek volna választási célokra Csányba, rágalomnak nyilváníti, és felszólítja őt, hogy ezt a rágalmat tetszése szerint választandó becsületbírósg előtt igazolja, különben azt az országházban reá ruházott rágalmazó név rajta szárad. (Helyeslés jobb felől).

Előnk ő kijelenti, hogy szólasra senkisé megelleníthetve, szólasí joggal bírnak még az ellenindítványok beadói.

Tiszta Kálmán miniszterelnök: Mindenekelőtt Simonyi Ernő és Hoffmann Pál ellenében megjegyzik, hogy a választásokból a megválasztott képviselőkre nézve kötelezettséget kimagarázni nem akart, mert világosan mondta, hogy megesehtik, hogy a képviselőknek saját meggyőződése szóló ellen fordul; de azt tagadni nem lehet, hogy a választások akkor voltak, mikor a bevonulás Boszniába már megtörtént, sőt a maglaji eset is épen a választások első napján már ismeretes lett, és az fel is használtatott a kormány ellen fegyverül. (Helyeslés jobb felől. — Nyugtalanág balfelől).

Egyébiránt felteszi az ország minden választójáról és választókerületéről, hogy egy egész politika fölött nem egy — talán hibázatandónak tartott speciális esettűnem, hanem a politika egész horderejére való figyelemmel fog itélni.

Azon nyilatkozatának magyarázatául, hogy a külügyek körüli eljárásnak a monarchiában egyöntetűnek kell lennie, mely nyilatkozat Simonyi Ernő és Hoffmann Pál képviselőknek nyugtalanágot okozott, kifejté szóló, hogy ha a kormány köteles is bizonyos iratokat, szerződések előterjesztetni, de a kormányának jogában áll meghatározni az időpontot, melyet erre alkalmasnak tart; s ha a kormány azt mondja, hogy most elő nem terjesztheti, a törvényhozásnak ismét jogában áll ebbe belenyugodni, vagy nem, s ez esetben előlál a kormányra nézve a parlamentáriszmus következményei. Ha ez áll: akkor már ezen kérdésre nézve is ugy kell a megállapodásnak a különböző kormányok közt létrejönni, hogy ellentétes eljárás a különböző alkotmányos testületek kebelében ne követessék és ez volt az oka, hogy szóló tegnap a nyilatkozatot e tárgyban csak kiütásba helyezte.

A reichstadi szerződésről, melynek előterjesztése töle szintén követeltetett, a miniszterelnök határozottan állítja, hogy az nem létezik. (Mozgás.).

Eőt v ő s K. (közbeszól.) Nem hiszük ám! (Nagy nyugtalanág a jobb oldalon).

Tiszta K. miniszterelnök: T. képviselőház! Határozott választ kívánni, azután a megadott határozott válasza „nem hiszük”-k felélni, hogy ez helyes-e a parlamentáriszmus szempontjából, ezt nem vitatom. (Helyeslés jobb felől). De én több ízben hallottam egy állítást, mely paradoxon-nak tetszik ugyan, de igaz és ma ismét meggyőződtem annak igazságáról és csak ebből magyarázhatom ki, hogy Eőt v ő s K. képviselő ur nem hisz szavainak.

Ezen állítás azt mondja, — németül van ugyan de magyarul idézem — hogy igazában a legravaszabb eljárás az egyenes uton való járás, miért a legkevesebb ember járván egyenes uton, nem hiszi, hogy mások is egyenes uton járnak (Élénk tetszés és taps a jobb felől).

A mi t. képviselő ház a berlini szerződést illeti — azt talán elhiszi a t. képviselő ur is, hogy létezik — (Derűtség jobb felől) én azon értelmezéssel, melyet a tegnapi napon nyilvánítottam, azaz

melyszerint én egy percig sem vonom tagadádba, hogy nemzetközi szerződések az 1867. XII. t. c. 8. §-a szerint mindegyik kormány az illető törvényhozással közölni köteles; de minek — ismételve mondál — horderejét abban tekintem, hogy a mint ma Simonyi Ernő képviselő ur is mondotta, — az a kormány politikájának megítélésénél alapul és kiindulási pontjúl szolgáljon és a kormány irányában hozandó határozatokat alaposabbá tegye, mondom ezen a tegnapi napon bővebben kifejtett és törvényeinkben gyökerező nézet megújításával ezennel van szerencsém a berlini szerződést előterjesztetni. (Élénk helyeslés jobb felől).

Végül megújítja indítványát azon megjegyzéssel, hogy a választást kedden kéri megejteni. (Zajos helyeslés jobb felől).

A miniszterelnök által beadott berlini szerződés ki fog nyomtatni és szét fog osztatni a ház tagjai közt.

Eőt v ő s K. megjegyzik, hogy a miniszterelnöknek az ő közbeszólására adott felelete nem parlamentáris (Zaj jobb felől). Egyébiránt politikai dolgokban a szavahihetőség tekintetében senkitől sem fogadja el, a miniszterelnöktől sem fogadja el, hogy őt önmagához hasonlítsa. (Nagy zaj jobb felől).

Tiszta K. miniszterelnök: T. ház! Hivatkozom mindenkre, ki beszédemet hallotta, hasonlóttam-e én a képviselő urat magamhoz? (Élénk derűtség és tetszés a jobboldalon) Ezt nem tettem, sőt biztosíthatom, hogy annyira, hogy ezt tegyem, jutni sohasem fogok (Zajos derűtség és tetszés jobb felől).

Végül miniszterelnök azon indítványát, hogy a delegáció tagjainak megválasztása kedden eszközöltessék, a ház többsége elfogadta. Ezután szavazás alá bocsátja még előnk Szilágyi Dezső indítványát is, melyet azonban a többség nem fogadott el.

Ama bizonyos pör vége.

(Néhány szó — de nem válasz — László Dávid urnak, a csiki „tapsifüles” tájszólások Kolumbusának.)

Miután nagytekintetű urasággal „fa nélkül” úgy sem lehet beszélni, nem is sokat tekerőzök, hanem röviden elmondom, a mi mondanivalóm van.

Sejtelmem nem csal, mikor azt mondtam az ön cikkére, hogy Borsszem Jankossággal van dolgom; mert ezen állítástom ön hozzánk intézett válaszában tisztességesen bebizonyította.

Miután cikkét bárgyúsága miatt nem méltatnom komoly boncolgatásra s miután én az ön által felfedezett szók nem csikítájszóságát önnel szemben nincs miért tovább bizonyitgassam, mert ön minél inkább pezderekedik, annál kézzelfoghatóbban bebizonyítja, hogy egyetlen szava sem igaz és annál inkább kiténik, hogy egész szereplése nem egyéb, mint feltűnhetnémségi viselkedés; s miután az inkriminált tájszók felett nálam és önnel illetékesebb fórumok ítéletét van szerencsém az érdeklődőknek az aábbi jegyzőkönyvi kivonatokban bemutatni, s miután ön az én indokaimat úgy sem értené meg, nem lévén önnek még csak sejtelmem is a tájszólások tanulmányáiránt: ezen okonál fogva én önnel komolyan szóba nem állhatok, hanem — ha úgy tetszik — egy cseppet enyelegjünk cikkének némely tétele felett, melyekkel, nem lévén önnek semmi bizonyítéká, eng

Balázs Anti barátom nagy szerényen palástolni akarta az ön bolondériáját s azt fogta önrre, hogy „tulbuzgó”, de ön ezt nagy büszkén visszautasítja. No, akkor ön végtelenül bugyuta³ kérem.

De engedje meg, hogy nevéssük is. Kikkében egy helyen így ír: „Engemet is, (már t. i. László urat) mint Szarvas Gábort, (ordits kapu! kiált város!) nem elégit ki“ stb. stb. (Isten s — kalapos inas! Szarvas Gábor és — László Dávid! Halld-e Szarvas Gábor? Büszke lehetsz kollegád!), mert a te kollegád (!) büszke te read!) Önt sem „elégíti ki“ a mi Szarvas Gábort nem. Azt már hiszem. — Epen Szarvas Gábor is önt keresi társnak, a hivatalos lapban körözti is.

Azt is írja ön, hogy „kész becsületes katolikus hitétől megválni“. Azt nagyon jól teszi. Örvendünk rajta. Szívesen beleegyezik lelkesze is tudom, sőt még az eszper ur sem fog érte apellálni, ki hóbortosságaiért önt elkergette Legfennebb azt mondjuk rá: szegény tatár!

Jellemző az is, hol * alatt ezen megjegyzést teszi: „bár ne lettem volna somlyói diák soha!“ Ezt egy betűig helyben hagyom, sőt én is nagy sajnálattalom kell hogy kifejezzem azért, hogy ön valaha somlyói tanuló volt; mert ha nem lesz az, legalább nem lett volna alkalma, hogy írni megtanuljon s most nem boldogtalankodnék olyan ügyek, körülmények körül, melyekhez nem ért s nem léhaskodnék a pennával, hanem tisztességes csépelne „az édes apám csürebé“. — Ez egyébiránt most is hivatászerűbb foglalkozás lenne önnek, mint az élehetetlen nyelvészkedés. Ott legalább nem csépelne tán üres szavakat, hanem hullana vagy egy mag is utána.

Megnyugtató engem az az öntudat egyébiránt, hogy a mi válaszuknak mégis volt annyi eredménye, hogy azóta ön legalább egy néhány nyelvtudományi munkának címét kinézte a Stein János könyvtárgyjegyzékéből s most nagy tudós pófával * alatt idézgeti a cimeket.

Egy nagy hibája azonban mégis maradt. Az, hogy maig sem akadt olyan munkának még a címére, melyből megtanulhatná, mi az a tájszólástudomány. — Ezt a „bőrbe járó“ dolgot most is nagy szerényen elfeledtem, egész lityánia-hosszu cikkén végig egyebet beszél, mint Bodóné, mikor a bor árát kéri — és nem azt, a mit bizonyítani kötelessége volna, azt tudniillik, hogy a „toportyán fereg“, „lóbadugó“, „tapsifüles“, „nyugodalomtőke“ csiki tájszók. „Toportyánfereg“ tudományal bős-kodik, „tapsifüles“ bölcsességet affektál, „lóbadugó“ kuruzslást árul és „nyugodalomtőkés“, „szörhíntón“, „zökkentőzik“. Idézi nagy pathosszal azon közönséges nyelvtudományi munkák cimeit, mint nagy ritkaságokat, melyeknél a laikus nyelvbuvárnak is többet kell hogy ismerjen s melyeket én még azelőtt is ismertem, mielőtt ön az annyira lenézett somlyói gymnasiumban nyáfráskodott⁴ volna, hol egyik tanára ezen találó élces versecskét mondta volt önnek:

„En vagyok az első legény a táncba“

S egy kalán vaj nem olvad el a számba.“

Végül álljon itt a fenhivatolt jegyzőkönyvi kivonatok egyike:

Jegyzőkönyvi kivonat⁵

a csikmegyei tanító-testületnek 1878. év szeptember 25-én Csik-Szeredában Madár Mihály elnöklése alatt tartott közgyűléséből.

Jelen vannak stb.

7) Nagy Imre tantestületi főjegyző a következő kérdéseket terjeszti a tantestület elé: Igaz-e, vagy hallotta-e valaki, hogy Csikban valahol a medvét „toportyánferegnek“, a nyulat „tapsifülesnek“, a lovat „szörhíntónak“, a hámat „lóbadugónak“, a nyeret „nyugodalomtőkének“, a macskát „lesbetegnek“, a kutyát „éjjeli bátorának“ és a tancot „zökkentőnek“ nevezik vagy hívják?

A jelenlevők közül senki sem hallván a nép ajkáról amaz elnevezéseket Csiknak egyetlen szöglétében is: egyhangu derűtség közt számba sem vehető, lenézendő, visszautasítandó és roszkarutúnak jelentetik ki minden oly állítás, mely ezen szökat mint csiki tájszókakat akarná feltüntetni.

Kelt mint fenn.

Kiadja Felméri Albert, jegyző.

(Ezt követi a csikszéki általános kath. testület gyűléséből egy hason értelmű jegyzőkönyvi kivonat. Szerk.)

Ezek után tessék már beszélni tisztelt nyelvtudós ur a „szlekkel és legyekkel“; bizonyítsa be azoknak, hogy magának igaz van. Én önt, ki a nyelvtudósokdás fedele alatt durván személyeskedni kezdett, megvetem és lenézem. Bármint tartson rólam ezentul, azzal nekem semmi közöm. — Sajnálom, hogy oly hangon kellett írnom, milyen hangon talán soha sem írtam, de jól tudja azt maga, hogy „a milyen a mosdó, olyan a kendő“. Én bebizonyítottam állításomat. Nekem önnel többé

semmi dolgom. Írjon a mit tetszik. Nincs vesztetgetni való időm, hogy az ön semmiskedéseire feleslegessek.

Csik-Szereda, 1878. október 9.

T. Nagy Imre,

Csikmegye földmívelő felső népiszkolájának a magyarnyelvi, földrajz, történelem és alkotmánytan tanítója.

Az ideai szüret Erdélyben.

A mennyire tudósításaink terjednek, mennyire szívesen a várakozást felülhaladó; a mi a minőségét illeti: csak közepesnek mondható a termés.

Ritka szép szüreti napjaink voltak: csaknem nyárinak mondható enyhe, napfényes időjárás, olykor egy kis futó permetével; az éjjelnek nem nagyon hűvösök, többnyire borongós éggel. Az emberek alig emlékeznek ily tartós, szép észre. Mondhatni jóformán der sem volt mostanáig.

Bizony a szőlőnek, sok későn kelt kukoricának, sarjunak, ásatlan répnak, elkésztet vetésnek és ugárlásnak, általában a gazda megtorlódtott teendőinek csak is ily időjárás mellett lehetett szerencsés betakarítását, keresztül vitélet végrehajtani.

A mi főként a szőlőt illeti: országos baj nálunk, hogy a nyárvégi tartós esőzés miatt a következő helyeken, alban fekvő szőlők szemei kihasadottak és általános rothadás szenvedtek. Ilyenek a későbbi szép napok is majd semmit sem segíthettek.

A hazai jobb fajok közül a somot, leánykát, járdoványt láttuk szépen fejlett és nem nagyon rothadt minőségben. A riesling igen szépen kített magadtól, valamint az alexandriai muskotály is, — mondhatni kivétel nélkül, nagyon szépen készült. A ropogós muskotály (croquant) egész táblaszámmal teljesen leorhatott.

A mustok minősége, a nálunk még mindig leginkább használt, de kevéssé megbízható Wagner-féle mustmérő szerint az alban 11—12 fok, a hegyek felső részében 13 fok körül állott. Rieslinget 15—16 fokot is mértünk, mindezen tétéleket a jobb helyeken: Torda vidékén, a Küküllőmentén, az erdélyi Hegyalján értve.

Legdrágább közönséges, vegyes mustot a Hegyalján, Igenben és Celnán szedtek: 1 frtért, azt azon felül erdélyi 8 kupás kis vedrét. Az árak, innen a Marosvölgy felé közeledve, mind alább szállanak: Bocárdon 70 kr, Krakkóban 60 kr, Csáklán 50 kr, sőt alább is. A Küküllőmentén 50—80 kron a most javát adják.

Egyébútt és gyengébbet 40 kron is eleget lehetett szedni, mert a hordóhány miatt sok helyt a közönséges termelők akármilyen áron odaadták terméseiket, csak vegyes valaki.

KÖZGAZDASÁG.

A deési gazdasági kiállításról.

Az idegent, ki a közelebbi években ezt a várost nem látta, kellemesen lepi meg az a szembe-tűnő külső csinosodás, sok új építkezés, a mi kivált Deés főterén és ennek környékén történt.

Mintha (kicsinyben) III. Napoleon és jobb keze Hausmann, a szajnai prefekt, állnának az ügyek élén: oly messzelátó és nagygyrató tervekkel látjuk itt a vezető férfiakat foglalkozni. Kisajátításokat tesznek; új utcákat nyitnak, lerontják a szép reform. egyház körül emelt díszetlen, ronda fészkeket s a mi Kolozsvárnak talán sohasem sikerül: piaci nagy templomának kiszabadítása az áru-fészek és emberi ketrecek zürzavarából — az Deesen 10—15 év alatt, emberi számítás szerint, biztosan meg fog történni.

Hibát követnénk el, ha meg nem említeném az Úvárnak Szamosra néző, sziklás tetején és lépcsőn csak másfél évvel ezelőtt kezdett új sétányt. Ott, a hol régebben átláthatatlan szeméthalmok zárták el a vakmerő látogató utját: a hét vezér emlékére emelt 16-ik századi ó torony környéke csinos, kellemes és meglepő szép kilátással fogadja a vendéget.

és mindez eddig minden közrovatal és adósságszínálás nélkül, csupán a város közmunka-erejének okos felhasználásával és a korcsmajóvelemből, a birtokosságot illető osztalék egy részének ide áldozásával hajtatott végre.

Annál nagyobb érdem a fővezetőknek b. Bánffy Dezső főispán és Roth Pál polgármester uraknak, hogy nemcsak tervezni tudnak, hanem terveikkel a gyakorlati kivihetőség határai közt maradnak.

Engedje el nekem a t. olvasó, hogy a megérdemlett elismerés hangjait önkénytelenül tollam alá jöttek. Most már egyenesen tárgyamra térek:

— A városház telkenek egyik oldalával szemben emelkedik a kiállítási épület, melynek máskor az a prózai rendeltetése van, hogy csizmákat árulnak benne. Ennek a csizmaáruló teremnek Erdélyben aligha találnók mását, 32 öl hosszú, 8 ölnyi széles s csak néhány a közepen emelt kis oszlop mutatja, hogy nem valami cifra, világiás célokra rendelt vigadóba léptünk.

Nem célok az egész tárlatról részletes leírást adni. Mellőzöm a terem közepére helyezett különböző gépeket; a zöltségek, főzések, különféle női munkák hosszú sorát. Nem szölok — bár hálá-

datos tárgy lenne! — a derék nőgyelet tagjainak fáradhatatlan buzgalmáról, kik árucárnokot rögtönözve, az egyes tagok által ajándékozott élelmi szereket szabott árért osztogatták a vendégeknek. Én szűkebb körben maradvam, csak a gyümölcskiállításra szorítkozom.

A teremnek egy egész szögletét egyedül gr. Teleki Miksáné kendő lónai birtokáról küldött, sokféle kerti termés s azok közt cseresznye ültetett nemes csemeték foglalták el. Kendő-Lónán a fatermesztés rendkívüli terjedelemben üztek. Az egyes birtokrészeket ákácfaikkal szegélyezik s egész hegyoldalokat, kopár pusztát helyeket ültettek be erdőkkel, gyümölcsfákkal: nemes példát mutatva, miként kell rövid idő alatt egész vidéket paradicsommá varázsolni!

A terem oldalát körülfutó asztalokon tányérokra halmozva állott a gyümölcs; tulnyomólag alma.

Kiváló szép volt a kolozsvári kertészeti szakosztály küldeménye, melynek egyrészt Dicső-Szent-Mártonból az odaváló gaz. egyet küldötte át; ehhez járult még 10 faj szőlő és 20 fajalma, melyek főként a hazai almafajok igen sikerült gyűjteményét foglalták magokban.

Magánosok közül Fekete Pál szőlőszeti vándor tanár gyűjteménye volt legértékesebb, főként sokféle körtével, melyeket Székelyfálról hozott.

A közt vidékiek közül felemlítjük még a következőket:

Vályi Elek Kentelkéről, mintegy 40 faj többnyire körvét küldött. Gr. Bethlen Béla, Árokljáról, az ottani százados fákkal bíró szép gyümölcsből, több jeles fajjal jelent meg: Bálványos-Váralja híres gyümölcsenyésztő vidékéről többen, köztük főként Hersényi László a vidéki s úgy látszik eredeti erdélyi fajalmak gyűjteményét mutatták be; (a sok kevésbé értékes közt: az ősi és

KÜLÖNFÉLEK.

— Tisza Kálmán, városunk orsz. képviselője tiszteletére rendezett estély folyó hó 3-án nagyszámú közönség jelenlétében kedélyesen folyt le. Az estélyt a Budapesten járt küldöttség rendezte; képviselve volt ott a választó polgárság minden osztálya. A kedélyes toasztok egymást váltották fel s különösen Császár Bálint elmés ötletekben gazdag pohárköszöntése Tisza Kálmánra, általános lelkesültséget keltett. Megemlékezett igen meleg szavakban Horváth László megyei főjegyző Sepsz-Szentgyörgy város polgáraitól, míg Thury Gergely a küldöttséget, Gyárfás Lajos Pótsa József főispánt, majd Forró Ferenc alispánt éltette. Az estély kifejezése volt azon örömmel, mely polgárainkat Tisza Kálmán képviselője megnyerhetése előtt eltöltötte. Az éj előhaladt s a poharak még csengtek s egy szívvel lélekkel kívántuk: Eljen Tisza Kálmán, S. Sztgyörgy város képviselője.

— A sepsi-szentgyörgyi nőegylet küldöttsége tegnap vitte meg Cseréy Jánosné ő nagyságához az elnökke választásáról szóló jegyzőkönyvi kivonatot. A küldöttség tagjai, Bogdán A.-né Sebestyén Sándorné, Kelemen Lajosné, Bogdán Flóriánné és Málk Józsefné urasszonyok, Imecsflárvára déli 12 órakor érkeztek meg, s Málkinné asszony rövid beszéd kíséretében átnyújtá a megválasztott elnöknek a választmány által hivatalosan kiállított okiratot. Cseréyné urasszony kitüntető szívlinességgel fogadta a küldöttséget s választásán meghatottan említte fel, hogy egy ily közbizalom reá nézve, ki életét annyira szereti a közügynek szentelni, mily megnyugtató. Kinyilvánította egyszersmind, hogy az elnökséget elfogadja s a sepsi-szentgyörgyi lelkis nők ismeretes buzgósságában vetett reménnyel, biztos sikert vár a nőegylet munkásságától. A küldöttség megnézte a valóban érdekes és gazdag múkincsekkel álló muzeumot is, melyet Cseréyné urasszony annyi áldozatot hozott, csak hogy Háromszékmege számára a nemzeti művelődés történelmének egy szép alapkövét letegye. Azon érdeklődés és az archeologia különböző ágait illető meglepő tájékozottság, melyet a muzeumlátogatónő e tárgy körül tanusít, lehetővé tették, hogy a küldöttség az érdekes régiségeket szemeli haszonnal szemlélhették. A legbarátságosabb fogadtatás után a küldöttség tagjai este búcsút vett a szeretetreméltó kedves házi asszonytól, ki megígérte, hogy még e hó folytán, jórészt 15—20-ka közt, megtartja a közgyűlést Sepsz-Sztgyörgyön. Üdvözlőjük részünkkel is ismételtén a köztiszteltelnél első elnököt, s szívünkkel ohajjuk, hogy ama szép remények, melyeket ő ezen egytelhez köt, nőink készséges támogatásával megvalósuljanak.

— A sepsi láráskör tanító testülete f. hó 4-én a felső népiskola egyik tantermében gyűlést tartott. A tagok kevés számmal, alig 20—25-ön jelenek meg, pedig a tárgyak érdekessége mindenestre több közönséget hozhatott volna össze. Nevezetesebb tárgyai közül felemlítjük a következőket. Bartha Béni közs. tanító előadást tartott a budapesti III. egyet. tanító gyűlésen szerzett tapasztalatiról, különösen a szakbizottságok üléseiről. Nagy elismeréssel szölt főképp a tanszerkiállításról s az ott felmutatott tanulságos gyűjteményekről. Bartha Béni előadása figyelemben és tetszésben részesült. Előadó végül megjegyezte, hogy itt e nem mondott s budapesti nagy gyűlés igen érdekes két szaküléséről a háromszéki általános tanítógyűlés előtt fog referálni. Csinádi Lajos ismertette Madzsar Jánosnak az elemi iskolák használatára irt számtanát. Ezen ismertetés szerint az I. osztály számára való gyakorló könyvön kívül a többieket alig lehetne sikerrel használni a népiskolákban. Egy igen talpraesett indítványt tett Bartha Béni földrajzoktatásunk érdekében. Indítványában ugyanis felemlíté a földrajz tanításánál eddig használt tankönyvek hiányait, hogy a kiadott min. tantervnek elég tetséssék, egy erdélyi külön tárgyzavó földrajz készítését hozta javaslatba, mely tekintettel Háromszékmege, a szokások kiindulási pontot itt venné fel. A gyűlés ez indítványt örömmel vette s a háromszéki ált. tanítógyűlésen ajánlatba fogja hozni. Végül a tanítók megtekintették a helybeli szöve tanműhelyt, hol Binder ur utmutató magyarázatait érdekel hallgatták meg.

— Tüz. Mult éjjel Értfalván Imreh Albertnél ismeretlen okból tűz ütött ki, minden gazdasági épülete, 800 kalangya gabonája a lángok martaléka lett.

— Öngyilkossági kísérlet. Brassóban e hó 1-én egy kereskedő segéd, ki csak 14 nappal azelőtt érkezett azon városba, a Weis-féle hotelben, öngyilkossági szándékából, mellébe lőtt. Hátra hagyott iratában okult hozza fel, hogy rokonai Brassóban igen hidegen fogadták. A súlyosan megsebesültet rögtön kórházba szállították.

— Meghívás. Az Erdővidéken alakulandó népbank alírt részvényeit — az alapszabályok kidolgozása s bank hivatalnokainak megválasztása céljából — f. hó 10-én d. u. 3 órára a baróthi város ház nagyeremébe tisztelettel meghívom: egyszersmind kérem a t. ivartó urakat, hogy a náluk levő aláírási ivatek azon gyűlésre az elnökséghez, esetleg baróthi jegyző Mörk Lajos urhoz nyújtathatnak adják be, mivel e nélkül a cégjegyzés nem eszközölhető. F. Rákos. 1878. november 2-án Török Áron, a népbank ideiglenes titkára

— A spanyol király ellen intézett merénylet elkövetőjéről francia lapok több részlett közölnek. A merénylő neve Juan Olizay Moncasi nős és egy kis leány atyja. Kádarmesterséget abba hagyva internátalista lett s e hó 12-én elhagyta lakóhelyét Tarragonát, Madridba jött, hol a rendőrség félrevezetése végett többször változtatta lakását. Tervét senkivel, még nejevel sem közölte. Moncasi kicsi termetű, kopott ruhájú, vad tekintetű emberke, fekete szakállal és hajjal. Több fontos okmányt találtak nála. A merénylő lapokból olvasta Hödel és Nobiling tettét s bevallotta, hogy ismeri a szomorú hírnevű két egyént. Midőn a vizsgáló bíró moodja, hogy Nobilinget tetteért halálra ítélték, Moncasi így felelt: Tudom. — Egy délbén érkezett tévirat szerint a bíróság Moncasi merénylőtető lelki állapotának figyelemmel kísérését rendelte el.

— „Plevna grófia.“ ezt a rangot és címet szánta Sándor cár legjobb vezérének, Tottleben tábornoknak. A grófi rang ellen Gorscakoffnak nem volt kifogása, de a „Plevna“ cím ellen kikelt a kancellár, arra utalván, hogy ezzel Miklós nagyherceg sértetné meg, mert ő volt annak idején Plevnánál a főparancsnok s nem Tottleben tábornok.

— Tisza Kálmán és az Este-baka. Kovács István, pomázi származású tartalékos az Este-erzéből, ki társaival 1-én érkezett Budapestre s 2-án kapta meg szabadság-leveletét, — ugyanazon nap d. e. mint a „P. L.“ beszéi, a budai fazekas-térén ült egy targoncán a Blum-féle gőzmalom mellett s mesélte bosznai élményeit a körje sereglett férfiaknak és nőeknek. Figyelemesen hallgatták a katona szavait, midőn a kis csavargózós parthoz érkezett s róla néhány ember szintén a hallgatkozhoz csatlakozott. A katona, a mint az elegáns urakat meglátta, abbahagyta az elbeszélést, mert — ugymond — nem tud ékesen beszélni. Egy sötét pápaszemű, öreges ur azonban csak unszolta, hogy folytassa. Habozva engedett a katona a felszólításnak s beszélt tovább, hogy mennyi mindent állott ki, látott és tapasztalt Boszniában. Elvégezvén történetét, az öreges ur két tizes bankót nyomott markába, hogy mulasson rajta — s tovasietett. A meglepett katona alig tudott egy köszönő szót dadogni, de hársány éjlenzésbe törtek ki a körülte álló emberek. . . . Az elbeszélésre kíváncsi és megéjlenzett öreges ur Tisza Kálmán miniszterelnök volt.

— Tizenharmadik közlemény a s. sztygyörgyi nők segélygyűjtő bizottságához a Boszniában megsebesültek javára történt szives adakozásokról. Kelemen Lajosné urasszony gyűjtőívén: Kelemen Lajosné 5 ft. Sényi Sándor 2 ft, többen 2 ft. Bartha Mór, Sényiné, Kelemen Lajos, Cseréyné, Deák Albert 1—1 ft. Bardoc Lajos, Bardoc Borbála 40—40 kr. Balogh Ignác, Gáll István (Szászfalu), Bögözi Mihály (Nagy-Nyujtód) 30—30 kr. Vitos Mózes (Nyujtód) 25 kr. Horváth László, Pócsa József, Elekes, Genfi konvenciók, Egy vasigát hordozó (Vasadi Gyula), Egy bus gazdász, Kozma Ilka, Cseréy Ákos, Jakakos Gergely (Kis-Nyujtód), Kovács Jánosné Kádár Verona, Varga Mihályné Kádár Anna, Hadnagy János és neje Babó Róza 20—20 kr. Bardoc Gáspár, Bene János, Keresepi János (Nyujtód), Vargyasi György (Nyujt.), Sárkány Istvánné (Nyujtód) 10—10, Ópra (Nyujtód) 12 kr. Összeg 20 forint 37 kr. — Tizenharmadik közlemény. Geréb Jánosné urasszony gyűjtőívén: Geréb Jánosné 2 ft. Bartha Mór, Pócsa József, dr Antal Mihály, Ötves és Beteg, Csutak Péter 1—1 ft. Fogolyán 20 kr. Összeg 7 ft 20 kr.

— A sebesültek részére Csiki Andrásné urasszony által beküldettek az alább megnevezett adakozóktól a következő adományok: Nagy Anna 1 ft 20 kr. Csiki Andrásné 1 ft 10 kr. Horváth László 1 ft 10 kr. Cseh Emil, Pócsa József 1—1 ft. Nagy Elekné, Antal Ilka, Antal Mari, Kis Julia, Benkő Julia, Cintos Jósikáné, Szabó Póli, Kovács Mózesné 50—50 kr. Franz Nobille de Cicogna tizedes 40 kr. Csiki András 30 kr. Schwarz Frigyesné, Schnabel Kata, Kurmesz Kata, Csabai László, Császár Bálintné, Nagy Józsefné (vendgl.), János Miklós 20—20 kr. Kis Amáli, Nagy Gyula, Molnár Éva asszony, egy valaki, egy másik, egy harmadik, Kis Berta 10—10 kr. Szabó Mari 15 kr. Csiki Andrásné 1 kgr. Nagy Anna 1 kgr, Antal Ilka és Benkő Julia 1 kgr, Kis Julia 1 kgr, Schwarz Frigyesné 1 kgr, Schnabel Kata és Kurmesz Kata 1 kgr 50 dkr, Nagy Elekné 50 dgr teps, Cintos Jósikáné egy csomag lenrongy. (Ezen közlemény mult hóban hibásan jelenvén meg, hibaigazítás végett ismét közöljük.)

Szerkesztői posta.

P. I. urnak A — n. A cikk helye ott van, a hol az indító sorok megjelentek.

K. L. urnak Gy. — M. Személyes ügyek csak „Nyiltterben“ tárgyalhatók.

T—sch B. Átdolgozást kíván.

Nyomatott Pollák Mórál Sepsz-Szentgyörgyön.

PIACI ÁRAK

		S. Szt.- György		Brassó,	
		nov. 4		nov. 1	
		frt	kr.	frt.	kr.
H e c t o l i t e r	Buza (tisztá)	6	—	6	80
	legszebb . . .	5	—	6	20
	közepes . . .	4	50	5	30
	gyöngébb . . .	—	—	—	—
	Buza (vegyes)	—	—	4	80
	legszebb . . .	4	20	4	40
	közepes . . .	—	—	—	—
	Árpa	4	—	4	20
	legszebb . . .	—	—	—	—
	közepes . . .	2	20	2	30
K i l o g r .	Z a b	2	—	2	20
	legszebb . . .	—	—	—	—
	közepes . . .	4	—	4	30
	Törökbuza . . .	9	—	4	70
	Kása	6	—	5	60
	Borsó	—	—	7	10
	Lencse	—	—	5	20
	Fuszulyka . . .	1	50	1	60
	Lenmag	—	—	9	65
	Burgunya . . .	—	—	28	—
K i l o g r .	Marhahus . . .	—	—	44	—
	Disznóhus . . .	—	—	14	—
	Juhhus	—	—	30	—
Faggyu friss		—	—	—	30

Érték- és váltó-árfolyam a bécsi cs. kir. nyilvános
tőzsdén november 4

Magyar aranyjáradék	81.95
„ kincstári utalványok I. kibocsátás	110.30
„ „ „ „ II. „	109.75
„ keleti vasut II. kibocs. államköt.	73.25
„ „ 1876. évi államköt.	63.25
„ vasuti kölcsön kötvény	97.75
„ földterher	